

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

Nr. 8120—1934.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop
al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Prea Cucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor Dreptcredincioșilor Creștini din reînviata Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului, har și pace dela Dumnezeu, Părintele Ceresc, iar dela Noi salutarea și binecuvântarea Noastră Arhierescă.

„S'a născut Vouă azi Mântuitor,
care este Hristos Domnul.”

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu,
pe pământ pace, între oameni
bună învoire.”

Luca II. 11—14.

Iubiților mei fii sufletești,

Ziua sfântă și luminată, sărbătoarea Nașterii Domnului, prăznuită de toți creștinii de pe fața pământului, a sosit iarăși între noi. Glasurile îngerești, cari au răsunat odinioară deasupra Vifleemului Iudeiei, răsună iarăși prin cântările bisericilor noastre, prin colindele copilașilor noștri și revarsă iarăși bucurie nevinovată în sufletele credincioșilor. Iisus Fiul lui Dumnezeu, nadejdea și mântuirea lumii a primit să se nască astăzi din preacurata fecioară, să înfrunte răutatea, ura și dușmănia oamenilor și să ni se arate ca un far luminos în întunerecul păcatului.

„S'a născut Vouă astăzi Mântuitor, care este Hristos Domnul”, le-a spus Ingerul păstorilor de pe coastele Vifleemului.

Dar Hristos Domnul este și Mântuitorul nostru și al tuturor celor ce cred în puterea Sa dumnezeiască. El coboară azi în casele noastre cu duhul păcii, al dragostei și al înfrățirii între oameni. Să-l primim cu bucurie, să-l întâmpinăm cu bunătate!

Sfânta sărbătoare de azi să fie pentru voi, iubiții mei fii sufletești, ceea ce a fost pentru străbunii voștri: prilej de înviare, prilej de primenire și înălțare a sufletelor. Coliba săracului, ca și palatul bogatului să fie azi sălaș de înseninare și de dragoste creștinească.

Creștinul adevărat se pregătește pentru această sfântă și mare zi. Biserica l-a îndrumat să se roage și să se înfrâneze în îmbrăcăminte, în mâncări și băuturi, în așteptarea acestui mare praznic.

Podoabele pământești, îmbuibarea trupului, înoirea vestmintelor și îngrămădirea bunătăților lumesti, nu-i iertat să-i întunece și să-i amețească cugetul și inima.

„Căci cei ce vor să se îmbogățească în bunuri pământești, cad de obicei în ispită și în poște multe și vătămătoare, care cufundă pe oameni în peire și pierzare, și tu omul lui Dumnezeu, ferește-te de toate acestea, și caută credința, evlavia, dreptatea, dragostea, răbdarea și blândețea.” (Timoteiu VI. 9 11).

Iată povața înțeleaptă a Apostolului, iată cum se cade să ne pregătim, iată cu ce puteri sufletești se cuvine să-l primim azi pe Mântuitorul Iisus la slăvitul praznic al nașterii Sale.

Îmi vin în minte iubiților, praznicele Sfințelor Sărbători și în deosebi praznicul Nașterii Domnului de acum 60—70 ani. Câtă evlavie, câtă sfințenie nu stăpânea sufletele moșilor și părinților noștri, — în preajma acestei strălucite sărbători, copii, femei, bărbați, tineri și bătrâni așteptau cu inima înfrântă și smerită, se pregăteau cu post și rugăciune pentru această sfântă și mare zi. Mamele iubitoare și temătoare de Dumnezeu, își luau pruncii de mână și-i duceau la casa lui Dumnezeu, învățându-i de mici să se roage și să asculte cu evlavie slujba dumnezeiască și cântările ei frumoase.

„Și iată ingerul Domnului a stătut înaintea lor și slava Domnului a strălucit împrejurul lor, și s'au înfricoșat cu frică mare. Și le-a zis lor ingerul: nu vă temeți, că iată vă vestesc vouă bucurie mare care va fi la tot norodul: că s'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Hristos-Domnul, în cetatea lui David. Și acesta va fi vouă semn: afla-veți un prunc înfășat, culcat în iesle.” Luca 2, 9—11.

Părinții priveghiau, ca fiii și fiicele lor să urmeze datinele străbune, să colinde în ajunul Crăciunului, dar petrecerea lor să nu fie stricată prin otrava desfrâului și a deprinderilor necreștinești. Curăție în suflete, în obiceiuri și în purtare, aceasta era cea mai scumpă podoabă ce-i ridica în ochii și cinstea tuturor.

Nici o întrecere în îmbrăcăminte, în felul de a trăi și în obiceiurile frumoase păstrate ca o moștenire prețioasă dela străbuni.

Atunci nu se auzea de copii ucigași, de mame cari să urască pruncii și să nu-i dorească, de creștini cari să ocolească ușa bisericii.

Bisericile erau pline de credincioși, crășme ori nu existau, ori erau goale, portul frumos românesc nu era întrecut de podoabele de azi, cumpărate cu bani grei, cari mai sunt și streine de neamul nostru. Luxul, această rătăcire a vremilor de azi, stricate prin războiul din urmă și prin felurite învățături nebune scâlciate, răspândite de oameni fără frică de Dumnezeu, la străbunii noștri, nu prindea.

Nimic nu putea înlocui pânza țesută și cusută în casă, haina pregătită din lâna oilor, crescute pe lângă gospodăria casnică, încălțăminte tradițională purtată sute de ani, ușoară și comoadă și totuși destul de ieftină.

Azi lucrurile par cu totul schimbate.

Desfrâul, luxul, rătăcirile de tot felul, au stricat și otrăvit sufletul tineretului nostru.

Părinții nu mai sunt stăpâni peste fiii și fiicele lor. Mamele — onoare excepțiilor, — nu știu cum să-și crească pe copiii lor, în cinste și în frica de Dumnezeu.

Bisericile în unele părți sunt goale și credincioșii noștri în loc să dea ascultare povețelor înțelepte date de preoți, părinții lor sufletești, ei ascultă de bătăușii și netrebnicii satelor.

În loc de împărtășirea cu Sfintele Taine în Biserică, se împărtășesc de otrava băuturilor scumpe și amețitoare în casa pierzării.

Aceste deprinderi blăstămate nu pot fi de folos poporului nostru. Ele trebuie înlăturate și locul lor să-l ocupe iarăși obiceiurile dătătoare de viață din vremurile trecute.

„Căci aceasta să o știți, omul desfrânat, bețiv ori lacom, este sluga diavolului, el n'are moștenire întru împărăția lui Hristos.” (Efeseni, V. 5).

„Voi fiilor, ca fiii luminii să umblați, să nu Vă amestecați cu faptele rele ale întunerecului, ci mai vărtos să vă feriți de ele.” (Efeseni, V. 9, 11).

„Să umblați cu vrednicie întru tot lucrul bun, făcând roadă, întărindu-vă întru cunoștința și credința lui Dumnezeu.” (Coloseni, I. 10 23).

Astfel propovăduiește Sf. Apostol Pavel credincioșilor săi și astfel vă povățuesc și eu, Arhierul voșru în această sfântă și mare zi de sărbătoare a creștinătății. Poporul nostru are nevoie să fie întărit și luminat. Propășirea lui trebuie să ne fie o dorință scumpă pentru toți cei ce avem o răspundere în această Țară. Dela cel mai înalt loc, undă veghiază ochiul și înțelepciunea iubitului nostru Rege și până la slujitorul umil din cancelariile satelor, toți trebuie să poarte grijă ca binele, pacea și bunăstarea fiilor acestui neam să fie apărate și sporite. Poporul însă se cuvine să înțeleagă purtarea noastră de grijă și să asculte de îndrumările ce-i dăm. Îndeosebi îndrumările date de Biserică prin glasul slujitorilor săi înțelegători, trebuie să afle totdeauna drumul cel drept și deschis la cugetele și inimile fiilor ascultători al poporului nostru.

De aceea iubiților, până va fi cu voia lui Dumnezeu și mă vor sluji puterile, nu voiu inceta să cer fiilor mei duhovnicești îndreptare și reculegere din calea rătăcirii și a pierzării.

Nu voiu înceta să vă deschid sufletul meu de părinte iubitor și să vă îndemn la calea cea bună și fericitoare a unei vieți curate și liniștite. Numai această cale poate aduce fericirea adevărată, numai ea poate întări și păstra neamul nostru, fie vremile cât de vitrege și de grele.

Astfel priveghiați voi mame bune, fiți îngeri păzitori ai copiilor voștri, feriți-i de primejdia rătăcirii și a păcatului, nu lăsați ca obiceiurile urite, deprinderile rele să le întunece zilele frumoase de sărbătoare, nu-i stricați cu daruri nepotrivite, nu lăsați să se strice portul — ci îmbrăcați-i în haina cuviincioasă cum ați moștenit-o dela părinții și strămoșii voștri.

Iar pentru iubirea de frați, nu e nevoie să vă mai spun multe.

Ajutați pe fratele vostru în necazuri și suferințe Hristos cel născut azi din fecioara curată, a fost cel mai mare prieten al săracilor și năpăstuiților din lumea aceasta.

Cine poartă numele de creștin, trebuie să poarte în suflet și duhul dragostei, al blândeții Lui, — ca să fie blând și milostiv ca Dânsul „cu dragoste frățească unul pe altul iubind, nimănui rău pentru rău răsplătind, făcând purtare de grije pentru cele bune înaintea tuturor oamenilor, astfel că de flămânzește chiar vrăjmașul tău, tu să-i dai lui pâine, de însetează, să-i dai să bea.“ (Romani, XII. 10, 17, 20) iar de cere ajutorul tău, tu să i-l dai în toate împrejurările vieții, precum și Fiul lui Dumnezeu neîncetat a făcut-o cu cuvântul și mai ales cu fapta în toată viața Sa pământească.

Pacea și bunăvoirea vine să ne-o imbie Sfânta Sărbătoare a Nașterii Domnului!

Deci, datori suntem să facem tot ce ne stă în putință, ca această pace, această bunăvoire să se sălășuiască în casele, în familiile, în satele și orașele noastre. Glasurile îngerești, la ieslea săracă, unde s'a născut pruncul Iisus, această bucurie

mare au vestit în lume. Iubindu-ne unii pe alții, ajutându-ne în ceasurile grele ale vieții, cum ne-a învățat El, vom pregăti și vom spori această pace, vom răspândi această bunăînțelegere spre binele și fericirea noastră a tuturor.

Așa dorește Fiul lui Dumnezeu să ne pregătim pentru prăznuirea Nașterii Lui, și în acest înțeles vă vestesc și eu vestea cea minunată a venirii Domnului pe pământ, și aștept ca glasul meu să afe răsunset curat în sufletele voastre.

Dacă la vârsta ce mi-a hărăzit bunul Dumnezeu, nu mai pot avea altă dorință decât a-mi sluji cu credință Legea, Biserica și Neamul, în același timp aș avea o deosebită bucurie să-mi văd pe toți credincioșii umblând pe căile binecuvântate ale cinstei, ale adevărului și ale dreptății, pe acele cărări cari deschid drumul fiilor și nepoților, atât spre fericirea vremelnică cât și spre cea vecinică.

„Astăzi s'a născut vouă Mântuitor,“ — bucurați-vă!

Nașterea Lui a adus pace și bună învoire lumii, deșteptați-Vă!

Apropiați-Vă de Cel ce s'a născut azi în Vifleem.

„Oamenii și puterile cerești azi împreună se bucură și se veselesc, că pentru noi s'a născut prunc tânăr prea Vecinicul Dumnezeu.“ (Condacul Nașterii).

Nașterea Domnului pentru Voi și pentru toți la mulți fericiți ani!

Al vostru de tot binele voitor, cu Arhierescă binecuvântare

NICOLAE, Episcop.

Dat în Reședința noastră din Cluj la Nașterea Domnului Iisus Hristos 1934.

DE NAȘTEREA DOMNULUI

Timpul de azi, într'un anumit sens, poate fi asemănat cu cel din preajma Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos.

Și acum, ca și atunci, omenirea-i, în bună parte, desorientată și prezintă simptome de gravă boală sufletească. Mizerii și greutăți de tot felul și acum și atunci.

Și acum, ca și atunci, ea așteaptă omul, care s'o scoată la liman din haosul și teribila depresiune morală, în care se zbate, ca în ghiarele morții.

Dar dacă atunci situația era, în oarecare măsură, explicabilă și scuizabilă, căci încă nu sosisse „plinirea vremii“, acum nici o scuiză nu poate exista, — Hristos a sosit și și-a vărsat sângele pe cruce pentru mântuirea neamului omenesc de tot păcatul, — iar explicația-i una singură: **îndepărtarea de**

Hristos. Acesta-i unicul și adevăratul motiv al tuturor greutăților, cu care se luptă pretutindeni omenirea de azi. E o afirmare repetată până la banalitate, dar e adevărată.

Omul deci a sosit, dar omenii nu-l ascultă, și mai ales nu-i aplică învățătura.

Popoarele vechi își transformau eroii în zei sau semizeii, pentru a avea un ideal de urmat. Astăzi „modernii“ caută cu orice preț să răpească Mântuitorului caracterul divinității, prefăcându-l în „unul de al lor“. Deci se urmează calea inversă. Și în urmă orbii, caută alt Dumnezeu. Hristos nu-i înțeles potrivit adevărului creștin, căci lipsește credința adevărată.

Credința în Hristos, după „modernii“, nu se mai poate încadra gândirii actuale. Doar știința modernă a lichidat cu

ea, trecând-o la arhiva omenirii, ca supraviețuitoarea inutilă a unor timpuri de mult trecute.

Credința creștină... obiect cu număr de anticariat, ceva perimat și anacronic în ritmul mentalității laice din veacul în care trăim. Astăzi, zic „modernii“, se „gândește“ prea mult și nu mai rămâne timp și pentru „credință.“

Aceasta-i logica vremii.

Adevărul însă-i altul.

Se „gândește“ prea puțin ceea ce trebuie, și se „crede“ prea mult ceea ce nu trebuie. Se crede prea mult în zei artificiali, fabricați, și prea puțin, sau chiar deloc, în Hristos, Mântuitorul lumii. Se gândește prea mult asupra lucrurilor pământești, trecătoare, și prea puțin asupra celor sufletești, cu rezonanță hotăritoare în viața de dincolo, cea vecinică. Iar dacă se ocupă și de acestea, atunci „gândirea modernă“ le zgărie numai suprafața și nu coboară în adâncimea lor. De faptul acesta se resimte în întregime viața omenirii. Căci un lucru nu trebuie uitat: *sufletul omenesc nu poate suporta vidul religios.* Iar când sufletul e golit de substanța adevăratului element religios, e despoiat de adevărata credință în Hristos, atunci... își făurește Hristoși artificiali. Credința în aceștia ia locul credinței în Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii. Și firește, în cazul acesta, omenirea nu se află pe calea adevărată, ci rătăcește și se zbate pe căi care nu pot duce la bine, nici aici pe pământ, și cu atât

mai puțin în viața de dincolo.

A te *numi* creștin și a proba aceasta cu certificatul de botez sau cu mersul la Biserică din sf. Paști în Crăciun, — și atunci numai ca deosebită atenție față de slujitorii sf. altar, și nu pentru trebuința sufletului, — nu înseamnă a fi de fapt creștin. Aceasta-i mult mai mult. E ceea ce teoretic știi mulți — mai ales când e vorba nu de persoana proprie, ci de alte — dar *practic* foarte puțini aplică. Or credința nu-i *teorie* de speculat în împrejurări, ce pot aduce trecătoare onoruri sau avantaje materiale pentru persoana proprie, ci-i *viață* de trăit a ceea ce. Fără credință adevărată, creștină, topită în ocupațiile zilnice, viața omului n'are sens aci pe pământ, și se regretă dincolo.

Apropierea fiască de Hristos, credința adâncă și sinceră în El, fapta creștină, aceasta-i ceea ce lipsește și ce-i trebuie omenirii de azi. Având-o, fața lumii se va schimba, așa cum s'a schimbat atunci, când s'a născut Mântuitorul.

Iată câteva reflexii cu ocazia prăznuirii Nașterii Mântuitorului, pentru care „creștinii“ se pregătesc cu mare *cheltuială materială* și cu prea puțină, sau deloc chiar, *sufletească*.

Prof. O. BUCEVSKI

„Și îndată s'a făcut împreună cu îngerul mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu și zicând: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună voire.“ Luca, 2, 13-14.

MAGII

Cu 1934 ani în urmă!.. Sosise „plinirea vremii“ și pentru aceasta toată lumea aștepta o schimbare, o prefacere socială cum i-am zice noi astăzi. Însăș Roma, strălucita capitală a imperiului lui August, cerea și prezenta acest lucru, prin pana unor scriitori înțelepți și prevăzători ca Tacit și Suetoniu. De ce? Cu toată strălucirea și întinderea imperiului din punct de vedere teritorial, viața morală era decăzută, iar viața intelectuală lipsită de originalitate. Filosofia elocventă și poezia erau cu totul sub nivelul vremilor de mai înainte și zăceau înămolite în epicureism, scepticism sau pur și simplu într'un searbăd eclectism. Cele câteva energii „morale“ răslețe, fără hotăritoare și mari înrâuriri, ale stoicismului se străduiau să întrețină focul. Stratul social de sus, al acestui imperiu, era din punct de vedere religios sceptic. Iar marea masă, păturile largi ale societății, trăiau cu sufletul și mâinile prinse în măruntele griji ale zilei, fără vre-o nădejde sau ideal mai înalt.

Risipiți în mici insule, prin toate centrele marelui Imperiu, în diasporă, sau în jurul Ierusalimului, Iudeii își trăiau — pe de altă parte — existența lor stăpânită de un aspru conservatorism național și religios. Mai mult ca orice popor, așteptau și ei pe *Messia*, dar ca pe un războinic ce le va scutura greul jug al cezariilor din Roma. Plini de ură internă — ~~rareori manifestată în războaie îndușite de disciplinată armată romană,~~ — crescuți în rigorile legii de niște farisei ipocriți, cu gândul vecinic la gloria de odinioară, așa îi găsește porunca Cezarului: „să se înscrie fiecare în orașul din care-și trage neamul.“ Bun prilej a fost acest recensământ, pentru ca noua veste a nașterii Mântuitorului să se răspândească cu iuțeala fulgerului, anunțată de marea minune cerească: apariția stelei lucitoare.

Din depărtatul răsărit, trei înțelepți, cititori în stele, păgâni dar cu o umbră a promisiunii lui Dumnezeu

către protopărinți în suflete, pornesc către țara sfântă, și cum ajung la hotarele ei, întreabă de „noul Împărat al Iudeilor.“ Toată lumea îi îndreaptă să se intereseze în Ierusalimul crudului Irod. Ajunși aici, uci-gașul atâtor fii și supuși nevinovați, se turbură de neașteptata veste și „tot Ierusalimul cu dânsul.“ Amenințările, șiretenia și vărsarea de sânge din Betleem n'au servit la nimic, fiindcă familia sfântă a fost călăuzită de puterea divină, iar *Messia*, Împăratul a cărei Împărăție nu avea să fie „din lumea aceasta,“ nu moare ucis de sabie, ci-și va da duhul răstignit pe cruce pentru păcatele omenirii în mijlocul căreia venise întocmai unui rob umil.

Marele praznic al Nașterii Domnului ne întâmpină și anul acesta — poate — tot în aceeași stare sufletească în care ne-au găsit și lăsat anii din urmă, în mijlocul unei lumi asemănătoare. Nu facem bilanțul la acest sfârșit de an, fiindcă dacă l-am face, am vedea cu îngrijorare în el o miie de motive cari ne-ar îndreptăți să ne temem de-un viitor ce nu suride nici unui neam, nici unei țări de pe întinsul globului terestru. Dar în fața unei stări îngrijorătoare, punem cu toții nădejdea către Împăratul născut în grota săracă din marginea Betleemului. Cu toții să chemăm ajutorul neșarmurit care vine de sus în chip nevăzut, și care acum 19 veacuri ~~sa intruchipat pentru a face „să răsăra lumii lumina cunoștinții!“~~

Între hotarele țării noastre, a luat ființă de mai bine un an și jumătate *F.O.R.*-ul, această cruciadă a bunilor creștini mireni din Ardeal. Nu greșesc dacă-i aseamăn pe acești nobili promotori: Magii ortodoxiei românești, cari au pornit călăuziți de Steaua credinții, să înfrunte pustuirile sufletești ale lumii, și să o întoarcă cu fața spre ieșlea săracă din Betleem. Și nu greșesc — iarăși — dacă afirm că, după proporțiile ce le-a luat *F.O.R.*-ul în mijlocul neamului nostru, cu toate greutatele ce-i stau în cale

cu toată apatia multora, va reuși să aducă lumea românească la închinăciune! *F.O.R.*-ul în ajutorul Bisericii și Clerului și acesta mână în mână cu el, să lucreze pentru a întrona „lumina cunoștinții“, în mijlocul ortodoxiei românești. Praznicul Nașterii ne îndeamnă prin mii de glasuri, să-L Mărim și să-L întâmpinăm pe Hristos!

Pr. ANDREI EFTIMIE,
Lunca-Bradului.

*Cel ce mai înainte de luceafăr
Din Tatăl fără mumă s'a născut
Astăzi pe pământ fără tată
S'a intrupat din Tine.
Pentru aceasta steaua
Bine vestește magilor
Și ingerii cu păstorii
Laudă nașterea fără sămânță
Ceea ce ești plină de dar.“*

COLINDĂ VECHĂ

*Slavă întru cele 'nalte
Toate stelele să salte!
Salte Cerul și Pământul,
Să laude tot cuvântul:
„Intru cei de sus mărire
La oameni bună 'nvoire.
Pe pământ să fie pace
Cu minunea ce se face,“
Toți să-l laudăm cântându-l
Și prea bine-cuvântându-l
Pe cela ce ne arată
Lumina cea ne'nserată;
Că s'a născut mult sfințită
Sămânța cea răsărită
Din a Duhului Sfânt rouă
Mult folositoare nouă.
Din brazda cea nearată,
Din Maria Precurată,
Ce este Iisus Hristos
Domnul lumii de folos.*

„Zece ani în slujba Bisericii și Neamului“

— Cartea Academiei Teologice. —

Opera Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan, realizată în reînviata cititorie a lui Ștefan Vodă al Moldovei, nu are termen de comparație în renașterea românească din Ardealul desrobotit.

Având la temelie sa suflet și ridicată prin geniul faptei — perspectiva istoriei o va proiecta tot mai mare pe ecranul istoriei noastre naționale și religioase.

Descălecând la Cluj acum 16 ani — a doua grijă l-a fost ca după ce a pus piatra de temelie a Catedralei — bolțelor ce se vor ridica să le dea suflet tot atât de vertical și înfrățit cu cerul — și să redea iarăși satelor văduvite din timpul războiului, duhovniciei și apostolii Evangheliei — cu adevărat nouă.

De aceea a „considerat Școala Teologică pentru viața Eparhiei ca inima dintr'un corp fără de care nu poate trăi.“

Acest gând — ca și toate celelalte — nu a rămas un gând platonian, ci s'a intrupat în stânca masivă a faptelor — așa că în 6 Decembrie 1924, noua școală teologică în Cluj și-a deschis solemn cursurile.

Împlinindu-se anul acesta la 6 Decembrie zece ani de atunci, profesorii Academiei sub neobosita conducere a părintelui Rector Dr. I. Vască, au sintetizat *viața Academiei* din acești zece ani într'un admirabil volum comemorativ, cu titlu de sus, atât de mult grăitor și adecvat — pe care l-au închinat P. Sf. Episcop Nicolae Ivan, Ctitorul și întemeietorul, drept omagiu de sinceră recunoștință și profund devotament.

Volumul cuprinde o parte omagială introductivă: Cuvântul Prea Sfințitului Nicolae; cuvântările dd. Alex. Lapedatu și I. Lupaș roșite la inaugurarea cursurilor din 6 Decembrie 1924 și a părintelui Rector Dr. I. Vască.

Urmează partea I-a, cu o serie de studii ale profesorilor Academiei; partea II-a cu beletristică: contribuția foștilor și actualilor studenți ai Academiei, și partea III-a: istoricul Academiei împreună cu a internatului teologic.

Greutatea acestui volum o formează, neîndoios, temeinicele studii ale profesorilor, cuprinzând 250 din

FOILETON

Noul Testament și critica raționalistă.

I.

Nici cărțile Noului Testament, nu sunt cruțate, de condamnabilul sistem de cercetare, caracteristic criticii moderne negative.

Supremul bun spiritual al omenirii este profanat fără jenă. Evangheliile canonice sunt trunchiate, Epistolele pauline în parte eliminate ca neautentice, iar epistolele catolice considerate că nici nu merită atențiunea critică. După concepția criticii creștinismul în temeiul documentelor istorice pe cari le posedă, nu poate reconstrui viața și activitatea Mântuitorului. Scrierile sfinte nu sunt altceva, decât oglinda mistificării adevărului istoric. Numai printr'o muncă uriașă acest adevăr ar fi purificat de învelișul poetizării fanteziste.

Ne întrebăm: de ce acest adevăr nu ni s'a păstrat intact? Vina o poartă apostolii, spune Reimarus și acoliții lui. Aceștia desiluzionați în așteptările lor prin moartea prematură a învățătorului din Galileea, pun în circulație minciuna învierii.

Pe această minciună clădesc biserica creștină străveche. Ei îi subordonează întreaga lor predică despre Mesia. Din simplu muritor Iisus devine Dumnezeu înzestrat cu putere făcătoare de minuni.

T. Chr. Bauer și școala Tübingiană întemeiată de el, urmând în parte ideologiei „Fragmentelor Wolfenbüttleriene, găsește aceeași tendință de mistificare a adevărului istoric în evanghelii, cu deosebirea că nu apostolii pot fi făcuți răspunzători de aceasta, ci împrejurările. Minciuna despre dumnezeirea lui Iisus este plămădită în fanatismul luptelor religioase din secolul doi creștin. Din acest secol datează deci și scrierile Noului Testament.

Ambele ipoteze azi sunt privite cu dispreț în lumea critică.

Prima izvorită din ură pătimase împotriva creștinismului, este clădită exclusiv pe presupuneri. Ce ne-ar putea face să credem că niște oameni simpli, lipsiți de ambiția unei ascenziuni ușoare, mistifică adevărul vieții lui Iisus? Cum au putut reuși într'o lume dușmană Nazarineanului și ideilor propovăduite de el? Încercarea nu numai că n'ar fi recoltat nici un succes, dar ei înșiși ar fi sfârșit repede cu viața. Nu poate fi redusă origi-

nea creștinismului la o minciună.

De aceleași obstacole se lovește și creațiunea lui Bauer, în plus lipsa de temei a presupunerii apariției evangheliilor în secolul doi creștin.

Un drum nou în domeniul criticii biblice îl croește D. F. Strauss, prin așa-numita ipoteză a miturilor.

În scrierile Noului Testament, în sf. evanghelii în special, adevărul istoric este mistificat. Iisus n'a fost așa după cum ne este descris. În evanghelii avem numai chipul lui Iisus, văzut de evlaviosul credincios creștin al primelor comunități. Sub influința ideii religioase dominante, realitatea istorică este poetizată.

Rabinul din Nazaret, neîntrecutul propovăduitor al înțelepciunii, prietenul celor umili și disprețuiți, reprezentantul unic al unei vieți morale desăvârșite, sub influința ideii messianice stăpânitoare în toate păturile sociale ale poporului iudeu, în sufletul celor ce se alipesc lui cu credință, după răstignirea pe cruce îmbracă aureola divinității. El n'a murit, el trăește mai departe ca Dumnezeu. A venit numai temporal în lume, luând trup omenesc, pentru a învăța lumea.

cele 396 de pagini. Fiecare profesor tratează câte o problemă sau un capitol din specialitatea lui.

Puțină zăbavă se cuvine asupra fiecăruia.

Studiile încep cu un capitol din istoria Bisericii Române. Dl profesor universitar și membrul Academiei Române, Dr. I. Lupaș ne înfățișează figura marelui ierarh al Moldovei, Varlaam (1632—1652) și contribuția lui la propășirea — nu numai a Bisericii Moldovene — ci a întregii culturi românești, cuvântul cazaniilor sale întâlnindu-se și azi prin bisericile ardeleni.

Dl prof. Dr. O. Bucevschi tratează despre „Păcatul Strămoșesc” și ne dă o adevărată monografie dogmatică asupra acestei probleme. După ce expune întâi în mod critic teoriile asupra creației omului, unitatea, înmulțirea și scopul neamului omenesc, analizează în termeni dogmatici procesul căderii, esența păcatului strămoșesc și transmiterea lui.

Alături de această problemă, care rămâne totuși în lumea misterului ei, se ridică biruitor adevărul luminos al învierii lui Iisus — împotriva tuturor criticilor și ipotezelor. Asupra acestui adevăr avem expunerea detaliată și pedantă a dlui profesor Dr. G. L. Muntean.

Puncte de vedere sugestive ne aduce în continuare dl profesor Dr.

V. Pârvulescu în „Analiza biologică individuală ca bază de plecare în propovăduirea principiilor moralei creștine.”

Dl profesor Dr. V. Petrașcu expune și accentuează documentat importanța muzicii în istoria cultului religios — iar părintele consilier și profesor Dr. V. Sava în „Biserica și Statul” abordează una din problemele de actualitate, arătând fazele legiferărilor prin cari a trecut stabilirea raportului dintre Biserică și Stat.

Un capitol din istoria vechilor răstăciri religioase ne înfățișează dl profesor Dr. G. Stănescu în studiul asupra „Maniheismului” — iar din aberațiile contemporane, păr. Rector Dr. I. Vască, într-o formă impecabilă ne aduce cazul tipic a lui F. W. Nietzsche, cu o bogată și temeinică documentare asupra doctrinei anti-creștine, propovăduită de campionul necredinței.

Studiile se încheie cu interesanta contribuție la istoria infailibilității papale: Viața și doctrina episcopilor romani, Liberiu (352—366); Vigiliu (537—555) și Onoriu (625—638) a dlui prof. Dr. I. Pașca. Această problemă mereu actuală și scandală în mișcarea ecumenică este tratată și infirmată pe baza celor mai zdrobitoare izvoare și documente.

Distinșilor profesori pentru această frumoasă lucrare li se cuvine cele mai sincere felicitări. F. M.

că „F.O.R.”-ul provoacă învrăjbirea profesională.

Iată în cele ce urmează, răspunsurile obținute:

Lupta noastră.

„Noi vrem ca ortodoxia, care este a Statului, să nu mai stea în pasivitate, ci să intre activă în viața de Stat, convingși fiind, că ortodoxia s'a confundat cu însăși ființa noastră etnică. Lucrând deci ca ortodocși, lucrăm ca români și ca reprezentanți ai specificului nostru etnic, specific pe care nu-l înțelegem ca o imitare a apusului, ci prin afirmarea contribuției și ceea ce dăm noi ca aport original culturii mondiale.

De sigur, orice activitate de îndată ce devine militantă, înseamnă o intrare în luptă, iar lupta noastră este pentru afirmarea poziției de biserică dominantă și pentru a menține baza drepturilor acestei biserici.

În aparență — așa le place unora să prezinte lucrurile — pășirea „F. O. R.”-ului este considerată ca luptă cu uniții și începutul învrăjbirii confessionale. Nu este cazul. Noi am trăit și am dus zile grele împreună cu uniții, și de câte ori am formulat revendicări naționale ne-am găsit în aceeași tabără.

Schimbarea care se observă astăzi n'a venit dela noi. Semnalul s'a dat la Lugoj, la congresul „Agrului”, când uniții s'au pus în slujba catolicismului cuceritor. Căci este o acțiune catolică astăzi, înjghebată după război, care se poate numi de cucerire pentru catolicism și la care „Agrul”, fără să facă deosebire și-a dat adeziunea prin președintele său.

Cât timp această acțiune se re-strânge la partea de credință, nu avem nimic de spus. Toate credințele sunt tolerate prin legea cultelor, și noi ne bucurăm de câte ori vedem că o confesiune caută să aducă în viața publică mai multă spiritualitate și mai multă îndepărtare de tendințele materiale. În momentul însă ce acțiunea unei confesiuni caută să încalce dreptul Statului român, atunci nu mai putem sta pasivi. Aceasta s'a întâmplat la Lugoj. Biserica catolică

a cerut în moțiunea votată — nu direct, ci prin glasul uniților noștri — ca fondurile culturale moștenite de Statul român, dela Statul maghiar, în virtutea tratatelor de pace, să fie cedate bisericii catolice.

Apetitul vine mâncând. Ceea ce au făcut ungurii în politica internațională, fac acum catolicii la noi. Ungurii falsificând moneda și introducând arme văzând că aceste lucruri sunt tolerate, au făcut ca armele să răsune la Marsilia. Așa fac catolicii noștri. Bisericii catolice i s'a dat prin Concordat și era să i se dea prin Acord, drepturi, pe cari nu le-a avut în Statul maghiar și averi pe cari le poate întrebuița fără control împotriva ideii de Stat român și împotriva românismului. Și apetitul odată deschis, vor și fondurile culturale.

Protestul celor 2400 parohii.

Reacțiunea din partea ortodoxiei era deci firească și era firesc să nu se limiteze numai la punerea unei stavile acestui apetit neînfrânat, ci și la reluarea chestiei Acordului cu Vaticanul. Dacă cei cari au făcut acordul, ar fi consultat pe dl Titulescu, de sigur, acest mare român și cunoscător al politicii internaționale le-ar fi spus dela început, că n'au ce căuta la Vatican. Așa numitul status catolic este o formație anti-canonice, ilegală și uzurpatoare de drepturi pe cari Statul maghiar nu le-a recunoscut nici odată, dar pe care Budapesta o tolera fiindcă politica de maghiarizare o cerea.

La 6 Decembrie s'au ținut în 2400 biserici din Ardeal adunări de protestare contra Acordului, s'au trimis peste o mie de telegrame M. S. Regelui și s'au votat moțiuni, iscălite de câteva sute de mii de credincioși, prin care se cere guvernului ca Acordul să fie declarat nul și neavenit, fie printr'un act de guvernământ, fie prin refuzul parlamentului de a-i da ratificarea. Nu se poate ca guvernul să nu țină seamă de acest deziderat îndreptățit, cu atât mai mult cu cât la acțiunea pornită în Ardeal s'a asociat și ortodoxia din vechiul regat. Iată, chiar acum, am primit urmă-

Problemele ortodoxiei din Ardeal.

— Vorbește președintele F. O. R.-ului —

Sub acest titlu ziarul „Adevărul” publică în numărul său din 18 I. c., un interview extrem de interesant al dlui prof. Sextil Pușcariu, președintele general al F.O.R.-ului. Întrebat de corespondentul din Cluj dl V. Munteanu, ilustrul savant a răspuns la o serie de probleme actuale privind Statusul catolic și Acordul dela Roma. Îl reproducem și noi pentru cititorii gazetei.

Dl prof. Sextil Pușcariu este președintele „F.O.R.”-ului, asociația credincioșilor ortodocși, care se prezintă

astăzi ca cea mai puternică forță spirituală, cu un prestigiu covârșitor în provincia de peste munți.

Am solicitat eminentului cărturar ardelean un interview. Un interview asupra preocupărilor „F.O.R.-ului”, pe cari d-sa le expune în declarații extrem de importante și cari vor avea un mare ecou în Ardeal.

Dl profesor Sextil Pușcariu arată ideea centrală a asociației ce conduce, lămurește poziția credincioșilor ortodocși față de „statusul catolic” și respinge imputarea unor cercuri

Tot ceea ce apare nou, în școala numită istorico-critică ființial se razimă pe ideile lui Strauss.

Pentru critica contemporană are această atitudine față de scrierile Noului Testament? Cunoscând ideile de care se călăuzește, avem explicația. Criticul se apropie de sf. Scriptură cu idei preconcepționate. El nu admite posibilitatea revelației supranaturale, nici existența unei religii supranaturale revelate, în consecință aspectul creștinismului conturat în cărțile sfinte este fals. N'a existat un Hristos, încarnațiune în timp a divinității, nici un Hristos a cărui viață pământească apare ca un lanț încheiat de acțiuni supranaturale.

Tot ce nu este în concordanță cu ideile programatice critice, nu corăspunde adevărului.

Ca o justificare a acestei atitudini absolut neîntemeiate, criticul caută să scoată argumente pentru sprijinirea tezei lui din însăși sf. Scriptură. Astfel în primele trei evanghelii, cu toate că se reduce la un izvor comun, găsește o seamă de contradicții, referitoare atât la faptele cât și la cuvintele Mântuitorului. Aceste nu se pot reduce direct la Iisus. Realitatea istorică a fost alta. Referatele evanghelice însă din anumite motive schimbă acca-

realitate.

Sunt invocate ca exemple diferențele în referatele evanghelice asupra morții pe cruce și învierii Mântuitorului.

Astfel Wernle spune că: „Marcu a căutat să retușeze mult din defavorabila impresie ce a făcut-o răstignirea lui Iisus, fără însă a ascunde cu totul adevărul. Un Crist care tremură în grădina Ghetsemani de teama morții, este prins de dușmani și părăsit de ai săi, își dă sfârșitul cu un suspin de părăsire, nu poate fi fiul lui Dumnezeu. Luca și Matei merg mult mai departe. Primul nu amintește nimic de frica morții în care se sbate Iisus în Ghetsemani, din potrivă el cel desarmat vindecă pe Maichus. Al doilea vede pe Iisus mai puternic decât ori când, legiuni de îngeri îi stau la dispoziție, iar când Iisus moare, ceriul își descoperă mânia împotriva nelegiuirii omenesci.”)

Cât despre referatele asupra învierii ar fi și mai mult de spus.

Marcu vorbește despre arătările lui Iisus în Galileea, iar în Ierusalim numai femeile au descoperit mormântul gol. Luca spune că nu numai fe-

meile ci și ucenicii fac această constatare, iar Matei crede că femeile au și văzut pe cel înviat. Pare ceva enigmatic pentru critici de ce se arată Iisus mai bucuros în Galileea?

Și mai pronunțată este considerată diferența între sinoptici și Ioan. Eroul principal al evangheliei a 4 a ar fi cu totul altul, decât cel cunoscut din evangheliile premergătoare. Ioan vorbește despre multe lucruri necunoscute de ceilalți, alte multe le corectează. Sinopticii socotesc cu o singură sărbătoare a Paștilor în timpul activității lui Iisus, pe când Ioan cu mai multe. Activitatea lui se desfășoară în Iudeea, nici decum în Galileea. Ce deosebire în redarea cuvântărilor lui Iisus. La sinoptici sunt scurte și ușoare, pe înțelesul celor mulți, aci adevărate lecții de teologie cu un abundant material documentar. Conținutul lor după primii este împărăția lui Dumnezeu și modalitățile câștigării ei, după ultimul personalitatea divinului Mântuitor.

Toate aceste, încheie critica, ne silesc a nu primi de bun și adevărat conținutul cărților sfinte, ci de a-l trece prin filiera observatorului critic.

(Va urma)

Prof. G. L. MUNTEANU

) Fr. Sawicki, op. cit. p. 296.

toarea telegramă din partea d-nei Alexandrina Cantacuzino:

„Societatea ortodoxă a femeilor române se asociază la protestul contra statusului catolic.“

În acțiunea noastră sperăm să fim secondați chiar de către frații noștri uniți; cei mai buni dintre ei s'au pronunțat și până acum împotriva acordului. Vice-președintele „Agrului“ dl prof. Borza, pe când era secretar general la instrucție a arătat înaintea justiției, că acest „status catolic“ era și continuă să fie și acum sub stăpânirea românească un instrument de maghiarizare. Regretatul profesor de drept V. Onișor a declarat iarăși în mod oficial că la „statusul catolic“ s'au comis fraude pentru ca să-și poată menține drepturile imaginare. Apoi, cu multă satisfacție am auzit că în unele regiuni, la protestul ortodox din ziua de Sf. Nicolae, s'au asociat și credincioșii uniți, încât învițarea pe care „F.O.R.“-ul a făcut-o „Agrului“ de-a dovedi solidaritatea națională în combaterea Acordului, deși n'a primit un răspuns oficial, a primit acest răspuns dictat de con-

știința românească a fraților noștri uniți.

Repet, nu se poate ca guvernul țării să nu țină seamă de această mișcare masivă și hotărâtă să continue până când greșelile făcute din partea unora nu vor fi îndreptate și interesele mari de Stat ale românismului și ale Universității din Cluj nu vor fi apărate“.

„Lăsați copiii să vie la Mine“

M E S I A

S'a 'nfăptuit în Betleem minunea
Căci s'a 'ntrupat atuncea pentru noi
Acel ce-avea să măntuiască lumea
De rele, de nevoi.

Și ingerii în psalm divin
Minunea proslăviau,
Pe cămășuța lui de in
Sclipiri de raze picurau.

Iar leagăn ieslea îi era
În scutece de lumină,
Și ocrotiți de-o blândă stea
Vin magii și se 'nchină.

Ei la picioare-i pun smeriți
Al darului tezaur
Adus de peste mări și țări
Tămâie, smirnă, aur.

Și 'n noaptea albă crește 'n jur
Năvalnic bucuria
Căci s'a născut cel așteptat:
MESIA.

Radu Stanca, cl. V. lic.

Conferința dlui Stelian Popescu dela Teatrul Național din Cluj.

Duminecă 16 l. c., a avut loc în Teatrul Național din Cluj conferința d-lui Stelian Popescu despre „Reînvierea conștiinței naționale.“ A fost un adevărat eveniment cultural, la care a participat un public imens, cum nu se vede decât la marile acte naționale. Un grup de moți postaji în mijlocul sălii, iar de-a dreapta și stânga lojilor direcțiunii două moațe ținând în mâini faimoasele tulpici lungi, dădeau, prin pitorescul lor, un aspect puțin obinuit acestei adunări românești. Dl Stelian Popescu a venit să inaugureze ciclul de conferințe organizate de Liga Antirevizionistă din Cluj. Ce era mai firesc, decât să vorbească Românilor din capitala Ardealului despre primejdiile ceasului de față, stărnite din partea revizionismului maghiar dela Budapesta. D-sa a arătat, într-o expunere temeinică, toată propaganda întinsă, dusă de 15 ani în străinătate sub conducerea contelui Bethlen, și simpatiile ce ea le-a câștigat în Anglia și Italia mai ales. Fiindcă au știut jertfi bani și muncă metodică și inteligentă. Iar acasă au mobilizat toate forțele lor naționale, guvern, instituțiuni și oameni, spre a exalta ideea revanșei și a urii sălbatice împotriva României. Ungaria este astăzi o vastă uzină, unde clocotesc germenii războiului viitor. S'a văzut definitiv aceasta din desbaterile Genevei în jurul tragediei dela Marsilia. Asasinii s'au pregătit cu complicitatea oficialității maghiare dela Ianapusta. Școlile fac totul, ca micii copii să crească în răzburare și în dărîmarea hotarelor României.

În asemenea împrejurări, avem datoria și noi Românii să ieșim din indiferența oarbă ce ne stăpânește, și să răspundem cu demnitate provocațiilor criminale de peste Tisa.

Trebue să facem să vibreze în noi, cu toată puterea, iarăș acel sentiment sfânt, care se chiamă conștiința națională. În această ordine de idei să ne reamintim de marii patrioți dela „Acțiunea națională“ din vremea neutralității, cari în frunte cu Tache Ionescu, Nicu Filipescu, Barbu Delavrancea, Octavian Goga ș. a., au știut mișca sufletele tuturor Românilor pentru jertfa supremă a idealului național.

Cu gândul la ei — zice dl Stelian Popescu — am creiat „Liga Antirevizionistă“, spre a strânge din nou pe toți Românii într-o tabără unică a conștiinței naționale, care să fie un dig de granit împotriva svârcolirilor ungurești. Tot așa și în interiorul Statului nostru sa înfrângem îndrănelile minoritare, reșezând românismul în drepturile lui în orice domeniu public. Căci din nefericire și astăzi suntem încă stăpâniți de maghiari la C.F.R., la poștă, la administrație, în industrie și comerț, în viața economică etc.

Iată, cum se justifică „Liga Antirevizionistă română“, care nicăiri n'a fost mai bine primită decât în Ardeal și Bănat, unde s'au înscris zeci de mii de membri sub steagurile ei.

Ovațiunile invresionante ce-au acoperit conferința magistrală a d-lui Stelian Popescu, primirea sărbătoridelă gară, cuvântările însuflețite ce i s'au adresat cu profuziune în acea zi, au fost toate un meritat omagiu al Ardealului adus distinsului și cinstitului patriot român din postul de comandă națională al „Universului“.

„Hristos se naște, măriți-l
Hristos din ceruri, întâmpinați-l
Hristos pe pământ, înălțați-vă,
Cântați Domnului tot pământul
Și cu veselie lăudați-l popoarelor
Că s'a preamărit!“

Apel către preoțime din partea Rectoratului Academiei Teologice.

Din prilejul aniversării jubilară a Academiei noastre s'a editat cartea comemorativă „Zece ani în serviciul Bisericii și Neamului.“

Acest op de valoare istorică P. Sf. Sa Episcopul a hotărît să fie trimis fiecărei biblioteci parohiale pentru costul de 200 Lei exemplarul. Achitarea se va face prin două rate lunare.

Apelăm la iubiiții noștri frați întru Domnul să primească cu plăcere acest produs binecuvântat al instituției noastre și să considere sprijinul ce ni-l vor da pe această cale ca un imbold fericit, pe care vom ști să-l apreciem după merit.

Cartea a fost trimisă la protopopiate cu numărul corespunzător de exemplare.

Dorim în același timp Sărbători fericite tuturor colaboratorilor și sprijinitorilor noștri.

Arhid. I. VASCĂ,
Rectorul Academiei.

„Taină străină văd și preamărită
Ceriu fiind peștera,
Scaun de Cheruvini Fecioara
Ieslea sălășluire
Întru care s'a culcat
Cel ne'ncăput Hristos-Dumnezeu
Pe carele lăudându-l
Îl mărim.“

INFORMAȚIUNI

Urăm tuturor cititorilor, prietenilor și colaboratorilor revistei, bucurie și fericire de sfințele sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou.

Numărul viitor al gazetei noastre va ieși pe ziua de 6 Ian. 1935.

Din hotărârile Sf. Sinod. În sesiunea de curând închisă, sf. Sinod a examinat numeroase probleme bisericești de actualitate, dându-le soluțiunile cerute de interesele ortodoxiei. Astfel a hotărât: profesorii de religie, ne mai putând avea și parohie în viitor, vor fi hirotoniți pe seama capelei școlilor unde funcționează, sau în lipsă pe seama catedrelor episcopale. Fetele licențiate în teologie nu se admit la examen de capacitate pentru catedrele de religie. „Oastea Domnului“ poate activa în Eparhii cu aprobarea prealabilă a Episcopului. Preoților de mir nu li se mai poate acorda ca distincție mitra arhierească.

Sf. Sinod a protestat la guvern contra cedării unei capele ortodoxe din Oradea pe seama bisericii greco-catolice de acolo.

O veste mare. Sf. Sinod hotărâse cu ani înainte să dea la iveală o nouă ediție a Bibliei, care să aibă caracter oficial. Comisiunea de tălmăcitori, compusă din cei mai de seamă teologi ortodocși, a terminat de curând lucrarea aceasta de importanță religioasă extraordinară. Examinând textele românești, Sf. Sinod le-a dat aprobarea, și în zilele trecute a început tipărirea sf. Scripturi în atelierele tipografiei Cărților bisericești din Capitală.

Nu se putea o veste mai bună de sf. sărbători ale Nașterii Domnului.

Moartea lui Petre Gârboviceanu. Sâmbăta trecută a fost dus la groapă și bătrânul profesor Petre Gârboviceanu, cunoscut de mulți ardeleni încă dinainte de Unire. Timp de 44 ani defunctul a fost directorul Școlii normale a societății pentru cultura poporului din București, apoi profesor la Seminarul central, administrator al Casei Bisericii de pe vremuri, cum și în alte funcțiuni importante. Pretutindeni a adus — într-o lungă carieră publică — pricepere,

devotament și muncă neobosită, contribuind la dezvoltarea instituțiilor bisericești și școlare, pentru cari a simțit o pasiune deosebită. Soarta Românilor din provinciile alipite l-a interesat în cea mai mare măsură, încă de când ei se găseau sub stăpâniri străine. Iar la Iași în vremea războiului Petre Gârboviceanu, administrator al Casei Bisericii, a dat mult sprijin moral și material Ardelenilor refugiați. A fost un om de seamă, care va rămânea în analele noastre bisericești. Ultimul act frumos al vieții sale a fost cedarea bogatei biblioteci personale pe seama Școlii normale condusă de el. Domnul să-l odihnească în pace.

Parastas pentru Gh. Bogdan-Duică. Dumineca trecută s'a săvârșit în Catedrala noastră un parastas în amintirea neuitatului cărturar și fruntaș al Bisericii ortodoxe. Inițiativa a revenit P. S. Episcop Nicolae, care ținea să cinstească memoria luminatului său sfetnic din Consiliul eparhial

Au asistat foarte mulți intelectuali și prieteni ai defunctului, printre cari am remarcat și pe dl Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“.

Cuvântul de pomenire l-a rostit cu duioșie păr. consilier S. Stanca.

Sfințirea bisericii din Câmpeni, restaurată pe temelile celei vechi, spre a corespunde pe deplin, ca impozant locaș de închinare, pentru cei peste patru mii enoriași, din acel istoric oraș al munților apuseni, a fost săvârșită Dumineca trecută de către Prea Cucernicul Consilier Eparhial Laurențiu Cureau, ca reprezentant al Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan al Clujului, încunjurat de soborul preoților localnici și din jur. Răspunsurile liturgice le-a dat puternicul și bine disciplinatul cor al reuniunii meseriașilor români din localitate. Mulțimea credincioșilor, veniți și din comunele învecinate, a rămas încântată de frumusețea ceremonialului, săvârșit de către cler cu multă evlavie și foarte disciplinat, iar predica festivă a delegatului episcopesc, despre forța

puternică de rezistență a neamului nostru prin unitatea sa în limbă și credință, a fost ascultată cu multă înțelepciune de mulțimea moșilor noștri iubiți, cari s'au reîntors la vetrele lor pe deplin mulțumiți, că au putut participa la acest măreț praznic.

În atențiunea Clerului. Pentru orientarea preoțimii și a credincioșilor, cari vin la Cluj în chestiuni bisericesti, ținem să arătăm distribuția oficiilor în noul palat episcopesc. În partea centrală, la parter (dreapta) avem: sala festivă, biblioteca și muzeul bisericesc, iar în stânga: sala de ședințe a Consiliului eparhial, redacția foaiei „Renașterea” și sediul central al F. O. R.-ului. La etajul I. cabinetul de lucru și apartamentul personal al P. Sf. Episcop Nicolae, capela arhierescă și saloanele de recepție. În aripa dreaptă la parter: Secretariatul, contabilitatea și casieria; la etajul I. birourile celor trei consilieri eparhiali, registratura și arhiva. În aripa stângă a palatului la parter și etajul I. este instalată Academia teologică, anume, cancelaria Rectoratului, biblioteca și sălile de curs.

Serbătorirea dlui Dr. Ilie Beu. Duminecă în 16 I. c., a fost serbătorit la Sibiu dl Dr. Ilie Beu, vechiu fruntaș ardelean, pentru activitatea onestă și rodnică desfășurată în conducerea Băncii „Albina” timp de 20 ani. Cu acest prilej dl Victor Slăvescu, Ministrul Finanțelor i-a înmănat din partea M. S. Regelui ordinul Coroana României în gradul de mare ofițer.

Distincție. Aflăm că redactorul „Telegrafului Român,” dl Dr. D. Stăniloiaie profesor la Academia teolo-

gică, a fost distins cu brâu roșu de către Î. P. S. Mitropolit Nicolae, pentru serviciile prețioase aduse Bisericii noastre. Felicităm și noi pe tânărul și meritosul nostru confrate dela Sibiu.

Tezaurul dela Moscova salvat. Noul ambasador al Sovietelor la București, dl Ostrovski a declarat în mod oficial că tezaurul României dus la Moscova în 1916 va fi restituit. Ca dovadă a și predat guvernului nostru câteva din cele mai prețioase obiecte, cari aparțin Băncii Naționale, anume metrul-etalon și kilogramul-etalon. Faptul acesta, a stârnit o enormă bucurie în toată țara. Să nădăjduim, că făgăduiala se va împlini cât mai curând, ajutând la restabilirea unor relațiuni cu adevărat normale între noi și Rusia sovietică.

Dovezi românești în Secuime. Cu ocaziunea instalării noului preot ortodox în comuna secuizată *Vârghiș* din jud. Odorheiu, s'a făcut o descoperire impresionantă. Anume s'a găsit în podul vechei biserici un frumos steag național, ce datează dinainte de 1848. Conștiința românească a acestor ortodocși maghiarizați a știut păstra cu sfințenie steagul în locul de taină al strămoșilor. Și el a eșit la iveală în România Mare, spre a face dovada minunată a originii lor etnice, și deci a dreptului nostru de a-i readuce la vatra mării familii românești.

AVIS! Manualele de religie pentru școala primară clasele I-IV de Dr. A. Buzdug, — conform ordinului Ven. Consiliu Eparhial Nr. 7367—1934, obligatorii pentru toți elevii ortodocși — se găsesc de vânzare la Librăria Eparhială Cluj.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Autorii cari doresc să li se anunțe lucrările și să li se facă recenzii sunt rugați a trimite câte un exemplar la redacție, însă pe numele directorului nostru.

Pr. Candid Mușlea. Protopopul Gheorghe Haines 1769—1812. Brașov. 43 pagini.

Distinsul preot-profesor ne dă în această lucrare o reușită și vioaie biografie a lui Gheorghe Haines, mai ales în temeiul cercetărilor făcute în arhivele Brașovului. Cu iubire de adevăr, autorul urmărește pas de pas lupta înverșunată dusă de energicul protopop împotriva Grecilor și Sașilor, dușmani de moarte ai Bisericii și poporului ortodox. Tocmai ura ce se degajează din scrierile sașilor contra lui Haines, face dovada vredniciei acestei figuri românești, originale și în vecinică frământare. Când se va cerceta și activitatea lui de director al școalelor naționale din Ardeal, vom avea o biografie complectă. Poate ne-o va da tot păr. Mușlea, care lucrează serios și metodic.

Pr. V. Vintilescu, Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor. București. 295 pagini. 90 Lei. Cartea este o primă parte dintr'un curs de

Teologie pastorală făcut de autor la Facultatea de teologie din Capitală. Anume se ocupă de noțiunea, izvoarele și literatura teologiei pastorale, de temeiurile misiunii preotului, de însușirile și chemarea lui.

Este un manual, care prin concepția și factura lui iese din comun, lăsând impresia unei opere scrise cu suflet și cu înțelegere. Paginile despre vocația, moralitatea și jertfa preotului sunt calde, limpezi și convingătoare. Fiindcă suntem la începutul anului școlar, este firesc s'o recomandăm studenților în teologie și seminariștilor, dar tot așa de folositoare este și preoților dela țară.

Dr. Nicodim Milaș: Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Vol. II. Partea I. (Canoanele sinoadelor locale). Traducere făcută de Dr. Nicolae Popovici profesor la Academia Teologică din Arad și Uroș Covincici, protoierul ortodox sârbesc al Aradului. Pag. VIII + 340. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad. Prețul 130 Lei.

Traducătorii lucrării prezente după ce în anii trecuți ne-au dat volumul prim în două părți, care cuprinde canoanele apostolice și ale

sinoadelor ecumenice, acum ne dau textul și tălmăcirile canoanelor sinoadelor locale. Traducerea textului canoanelor este făcută de Păr. Popovici, după originalul grecesc din Sinagrama Ateniană, ediția cea mai critică de până astăzi a canoanelor. Limba traducerii este clară, lipsită de obscuritățile din traduceri mai vechi. La fiecare canon se indică și canoanele paralele, cari tratează despre aceeași chestiune și apoi urmează tălmăcirile amănunțite ale lui Milaș, cari lămuresc chestiunile din toate punctele de vedere. Găsim însă și multe note ale Părintelui Popovici cu referire la Biserica noastră.

Precum volumul prim, așa și cel prezent este un mijloc auxiliar prețios atât pentru clerul nostru, cât și pentru toți credincioșii Bisericii noastre doritori să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție creștină ortodoxă.

Cartea se poate comanda la Librăria Diecezană din Arad, precum și la alte librării din țară, trimițându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru porto.

Pr. Const. Gr. Chirica, din parohia Parches, jud. Tulcea, a început să scoată în tipar o bibliotecă de propagandă religioasă pentru popor. Până acum au apărut două numere. Fiecare costă 5 Lei. Brosuriile sunt bune și folositoare scopului. Le recomandăm. Cei ce doresc să le aibă se vor adresa direct la adresa de mai sus a pr. Chirica.

Viața Ilustrată. Anul I. Nr. 9. Sibiu. Abonament anual 200 Lei. Director Nicolae Colan.

Acest număr bogat ilustrat cu o copertă splendidă, înfățișând pe nemuritorul Arhieru Andrei Șaguna, aduce articole și studii interesante, semnate de N. Colan, Al. Lascarow-Moldovanu, Victor Lazăr, P. Possa, Victor Papilian, Grigore Marcu, Em. Cioran, Dr. Ștefan Cioroianu, Nic. Vonica, Dr. Eugen Dobrotă, Pr. Drăghici, Il. V. Felea ș. a.

Articolul prim este închinat Congresului Frăției Ortodoxe dela Sibiu.

Revista se conturează tot mai precis, ca o excelentă îndrumătoare a căminurilor ortodoxe. Îndemnăm să fie abonată și răspândită.

Țara Bârsei. An. VI. Nr. Noembrie—Decembrie. Brașov. Abonamentul 260 Lei. Director: Prof. A. Banciu, Str. Mureșenilor 22. Număr iarăși de aproape 100 pagini cu articole istorice, proză literară, poezii și cronică bogată. Semnalăm cele două articole pline de frumusețe scrise de dd. Ax. Banciu și Horia Teculescu, în amintirea fraților Alexandru Bogdan și Gh. Bogdan-Duică.

Revista aceasta excelentă merită toată atențiunea intelectualilor noștri.

A apărut:
„CLUJUL ROMÂNESC”
Calendarul Eparhiei noastre pe anul 1935 și se află de vânzare la Librăria eparh.
Prețul unui exemplar:
 cu Șematism . . . 30 Lei.
 fără Șematism . . . 15 Lei.

Nr. 7149/1934. (25) 1—3

Concurs din oficiu.

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia nou înființată din *Câmpia-Turzii*, publicăm concurs cu termen de 30 de zile.

Venitele sunt:

a) Salarul dela Stat;
 b) Remunerația lunară de 1000 Lei, locuință și încălzit, oferită de Industria Sârmei în schimbul catehizării ucenicilor și elevilor ortodocși dela școalele primare, eventual și lucru în birou;

c) Porțiunea canonică de 7 jugăre dela filia *Poiana*, până devine materă.

Reflectanții trebuie să aibă pregătire pentru parohii de cl. I, să fie buni cântăreți și buni oratori.

Pentru de a face cunoștință cu credincioșii, se vor prezenta în capela noastră din *Câmpia-Turzii*, pe lângă prealabila încunoștințare a totopopului concernent, și vor celebra, eventual cânta și cuvânta.

Se mai cere, ca să facă cunoștință și cu conducătorii dela Industria sârmei din localitate.

Petițiile le înainteză la Consiliul eparhial în termenul precizat.

Cluj, la 15 Decembrie 1934.

Nicolae, Episcop.

Nr. 758/1934. (26) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia *Pâniceni* protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supra edificatele de lipsă.
 2. Sesiune parohială, 22 jug. 89 stânjeni.

3. Stola uzitată.

4. Întregirea dela Stat conform coalei B) și a calificățiunii celui ales.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, respective a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 10 Decembrie 1934.

Oficiul protopopesic ort. rom. în conțelegere cu Consiliul parohial din *Pâniceni*.

Aurel Muntean, protopop.

Tribunalul Cluj secția I-a.

Nr. Pers. Jur. 1673/5/1934.

EXTRACT

Conform Art. 92 din legea persoanelor juridice. Prin sentința acestui Tribunal cu Nr. 1673/1934 din 29 Septembrie 1934 rămasă definitivă s'a recunoscut personalitatea juridică a „Asociației Profesorilor dela Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale” Regele Carol al II-lea cu sediul în Cluj și conform art. 84 din legea persoanelor juridice s'a înscris în registrul special la Nr. 199/1934, având ca comitet de conducere pe d-nii: prof. I. Mateiu, președinte, prof. P. Roșca, vice-președinte, prof. A. Gociman, secretar, prof. D. Hașigan, cenzor, prof. Gărbacea, casier, Asistent Traian Nichiciu, contabil Gheorghe Dragoș, toți domiciliați în Cluj.

Cluj, la 19 Noembrie 1934.

grefier: ss. Mayer.

Pentru conformitate: (Indescrifabil.)

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.